

HERENCSENYI Hírmondó

2007.
március

Herencsény község közéleti havilapja

Nagy döntés előtt a falu A szennyvízkérdés megoldásra vár

Csatornaépítés valahol a Dunántúlon

Községünk történetének legnagyobb beruházása előtt áll. Olyan ez, mint mikor egy család új házat vesz, tetőtér-beépítésbe, vagy bővítésbe kezd. Fontos esemény ez az érintettek életében, de a döntés veszéllyel is jár, vajon nem nyújtózkodunk-e tovább, mint ameddig a takarónk ér?

Herencsény szeretné megoldani a szennyvízkezelést, mint a környéken a legtöbb falu. Felvetődik azonban a kérdés, szükségünk van-e többszáz millió forintos beruházásra? Erre bátran válaszolhatunk határozott igennel, mert a község lakói – különösen a középkorúak és fiatalok – igen ritka kivételtől eltekintve nem csak támogatják, de kifejezetten sürgetik a program minél előbb való megvalósítását.

Mindannyiunk számára riasztónak tűnik, a beruházás több százmillió forintos költsége. Ez azonban nem a mi terhünk lesz, ennek csak körülbelül a tizedét kell nekünk megfizetni. Az uniós csatlakozásunkkal ugyanis kötelezettséget vállalt Magyarország, hogy a szennyvíz kezelését európai normák szerint megoldja. Ennek teljesítésére már eddig is hatalmas erőfeszítéseket tettek a rendszerváltás utáni kormányok. Így készült el az a magyarnándori szennyvíztisztító, melynek építéséből máig tisztázatlan okok miatt Herencsény Terénnyel és Szandával együtt kimaradt. Az elmúlt hetekben az utóbbi két község bejelentette csatlakozási szándékát a társuláshoz, tehát ha most kimaradunk, egyetlen leszünk a térségben, ahol nincs megoldva a szennyvíz kezelése.

A képviselő-testület évek óta keresi a megvalósítás lehetőségét, sokféle módszert

megvizsgáltak, Tájékoztatóul három szennyvízkezelési eljárást vázoltok fel egy-egy mondatban, amely esetünkben szóba jöhetett.

1. Az egyik módozat szerint egy nagy zárt műanyag tartályt helyeznek el a kertben. A szennyvízbe időnként kevés vegyszert kell szórni, ami kémiaiilag közömbösíti az ürülékkel, ételmaradékkal, vegyszerekkel szennyezett vizet.

2. A másik rendszer esetében szintén egy zárt műanyag tartályt kell a kertben elhelyezni, ahonnan egy szippantó kocsival vihető ki a szennyvizet a község határában kialakított speciális, talajszigeteléssel ellátott nádtenyészetbe. A nád hatalmas gyökérzete a szennyvizet átszűri, és az utána a patakba engedhető.

3. A harmadik rendszer a minden utcán kiépített csatorna hálózat, amelyre minden porta rácsatlakozik, és a szennyvíz a Feketevíz mellett lefektetett zárt csőben eléri a cserhátsurányi hálózatot, majd onnan tovább folyik a Cserháthaláp és Magyarnándor közti tisztítóba.

Mindhárom módszernek vannak előnyei és hátrányai, amelyek hosszan sorolhatók lennének. Például az első két rendszer kiépítése valamivel olcsóbb, viszont rendszeres törődést igényel. Vegyszerszórást, szippantást, amit bizony a beszélgetések szerint mindenki szeretne elkerülni. A harmadik rendszerrel többé nincs semmi gon-

dunk szennyvízzel, az észrevétlenül eltűnik a csatornában, viszont a havonta fizetendő díj nagyságára kisebb befolyásunk van, hiszen azt a csatornát működtető vízműtársaság dönti el.

Amikor tíz évvel ezelőtt a cserhátsurányi csatornarendszer épült, 90 százalékos támogatást adott az állam. Mi is ezt szeretnénk elérni, bár most nehezebben adják már a pénzt. Ezt azt jelenti, hogy száz forintból 90 forintot ad az állam, a maradék tíz forintot pedig nekünk kell befizetni. Erre alakult az OTP lakáskassza, amihez a lakosság kétharmada már csatlakozott is. Ez azt jelenti, hogy nyolc éven keresztül havonta mintegy 2200 forintot kell befizetni, és ez fedezi a lakossági hozzájárulást, a saját erőt. Ez az összeg mindenki számára vállalható, teljesíthető. A befizetéseink után még 30 százalékos állami támogatást is kapunk.

Ez a lakáskassza úgy működik, mintha lenne egy saját takarékbetétkönyvünk, amibe havonta betesszük a kért pénzt. Az összeg mindaddig nem kerül más kezébe, – tehát a saját számlánkon marad –, míg a szennyvíz-beruházás el nem indul. Akkor az OTP fogja ezt az összeget ami engedményezésünk alapján a beruházónak a rendelkezésére bocsátani.

Most tehát a saját erő megteremtésével még csak az első – de nagyon fontos – küszöböt lépjük át, ezután készülnek el a szennyvíztervek, a pályázatok, majd sor kerülhet a szerződéskötésre. A képviselő-testület legkézenfekvőbb megoldásnak a már meglevő csatornarendszerhez való csatlakozást tekinti, erre vonatkozóan egy tervet is készített. A tárgyalások során két kitélt nagyon fontosnak tartunk:

Csak akkor építtetjük meg a csatornarendszert, ha a lakáskasszába összegyűlő pénz fedezi a saját erőt.

A későbbiekben a szennyvízprogramhoz csatlakozott többi településsel együtt befolyásunk maradjon a működési költségek megállapítására, tehát a szennyvíztársulat indokolatlanul ne emelhesse a szennyvíz díját.

A képviselő-testület most teljes felelősséggel azt javasolja minden herencsényi polgárnak, hogy csatlakozzon a lakáskasszához. Az itt összegyűlő összeg szabadon felhasználható akkor is, ha ez a szennyvízkezelési megoldás elégtelen állami támogatás miatt meghiúsulna, ami reméljük, nem következik be.

A szennyvízkezeléssel kapcsolatos fejleményekről rendszeresen tájékoztatjuk Önöket a Hírmondóban, ha további kérdéseik merülnek fel, forduljanak a képviselő-testület tagjaihoz.

Vallomás a szülőföldről

Furcsa gondolatokat kelt bennem a cím, két szempontból is. Először is tudom, hogy csak néhány éves koromtól laktam Herencsényben, mégis vitathatatlanul szülőfalumként gondolok rá. Másodsor - kissé tudathasadásos módon -, én mind a mai napig herencsényinek érzem magam, függetlenül attól, hogy mi a bejelentett lakcímem, illetve hol áll az a ház, melyben lakom. Erről a „zavart” állapotról barátaim, ismerőseim remek anekdotákat mesélhetnek.

Elköltözésem nem annyira szabad választás volt részemről, mint inkább kényszer szülte lehetőség. Érdekes módon e lakhelyváltozás következményeként egészen új látásmódra tettem szert. Nem tudtam például amíg ott éltem, hogy Herencsény mennyire szép! Erre először akkor csodálkoztam rá, amikor már „idegenként” jártam ott. Megálltam, és körülnézve annyi rejtett kincssel találtam szembe magam, hogy megdöbbentem tőle. Miközben még itt éltem, és naponta sétáltam végig hazafelé a pályán, vagy az üzletbe menve a főúton, úgy mentem el ezek mellett a dolgok mellett, mintha nem is léteznének. Az életben sokszor vagyunk így: ami a miénk, ami természetes, azt észre sem vesszük, el kell veszténünk valamit ahhoz, hogy a benne rejlő értéket meglássuk. Pedig lehetne ez másként is. Biztatok mindenkit, hogy szánjon rá időt, és sétáljon végig a falun, mintha idegenként járna ott, kényelmesen, ráérősen. Ha sikerül az „idegen” szemüveget feltenni, meglepődve fogja tapasztalni, hogy az egyébként szürke útszakasz színessé, élővé válik.

Felnőtt életem minden pozitív emberi értéke családomban, és abban a közösségben gyökerezik, ahol felnőttem. Óvodásként, majd kisiskolásként kiváló pedagógusok állítottak példát, mely egy életre szólt. A falu békéje, nyugalma biztonságos hátteret kínált ahhoz, hogy gyerekként minden csínytevést eljátszhassunk a hegyen és a réten. Nem terhelve ezzel szüleinket, és megtanulva közben, hogy felelősséggel tartozunk magunkért és játszótársainkért is. Sajnos, a mai gyermekeknek ez már hiányzik az életéből, idejük nagy részét szüleik mellett töltik állandó felügyelet mellett. Ezzel többek között elveszítik a lehetőségét, hogy egy kortárs közösségben próbálják ki magukat, keressék a helyüket. A velem egyidős korosztály emlékeiben nyilván tisztán élnek még a Gyürki-hegyi bandák, a vajdafalusi híd allatti összejövetelek. Ezzel párhuzamosan az iskolában is, a tanórák keretein jócskán túlmutató közösségi élet zajlott. Őrsi gyűlések az óvoda udvarán lévő kisbuszban, teljes családregénynek beillő sorozat-játék az orgonabokrokban, ünnepségek, sportversenyek, temérdek színtere annak, hogy emberré csiszolódjunk. A közösség szeme, mely visszatartott, és a közösség ereje, mely sokszor olyan tettekre sarkallt, amiket egyedül véghezvinni képtelenség. Mindig volt, aki osztozott sírásunkban, együtt érzett velünk bánataink, félelmeink idején, és volt, akivel megoszthattuk örömeinket.

Fiatalságunk szintén ebben a közösségben telt el. A klubban csillagászati előadások, könyvismertető, vetélkedők, táncestek, szépségversenyek színesítették az életünket. Persze nem rajtunk kívül álló módon, hiszen mindezt mi szerveztük, mi bonyolítottuk le. Szerelmek születtek, s szűntek meg, barátságok alakultak, s szűntek meg, de összetartoztunk. Érelődünk, tanultuk a felnőtt szerepeket, valóságosan, könnyel és nevetéssel.

És ma?! Virtuális világ, virtuális barátság, esetenként virtuális szerelem. Félt, hogy ahogyan szűkül a tér, és válnak az emberek egyre inkább magányossá, elszigetelteké, elveszik az emberré válás lehetőségének alapja, az emberi közösség.

Ezt kaptam én életre szóló ajándékként Herencsénytől, a valódi emberi közösséget, mely érlelt, tanított, hitet és bátorságot adott. Melyben mindenki egyformán részes volt: aki rám köszönt fehéren, hogy köszönni illik éppúgy, mint aki sosem köszönt vissza, aki megszidott éppúgy, mint aki dicsért, mert mindenkihez közöm volt, tudtam sosem vagyok egyedül.

CSEHNÉ MÉSZÁROS KATALIN

Negyven nap – a személyes Istenszeretet iskolája

Előző számban a bűnről szóltam, mely nem pusztán fizikai értelemben vett önkéntes táplálékmegegyezés vagy lemondás egy-egy kedves ételről, hanem igen fontos eleme a beszéd átgondolása, a kimondott szavak és mondatok visszafogása, a szöbőjt, mely figyelmünket nem a test, hanem a lélek és a szellem felé fordítja.

Minden egyes embert, de különösen azokat, akiket keresztény hitre kereszteltek, Isten céllal küldte a földi életre. A cselekvő embernek létfenntartása, a családi élet megélése, keresztény közösségünkben való aktív részvétele attól a szabadságtól függ, melyet Isten az embernek adott.

Mi döntünk, hogy a földi létünket, testünkön kívül lelkünk és szellemünk épülésére használjuk-e, valamint tudunk-e élni azzal az Istenszeretettel, melyből minden egyes embertársunknak adni vagyunk kötelesek.

A mi negyven napos bűntünk – utalva Krisztus pusztai magányára – nem csupán arról szól, hogy testünket fizikailag sanyargatjuk, hanem arról, hogy lélekben is rákészülünk évente arra a kereszttúra és megváltásra, mely földi életünket megszentelheti, Isteni szeretetünket tökéletesítheti és kiteljesítheti.

Ezért van szükségünk a negyven napos elcsendesedésre és magányra, az elmúlt év eseményeinek átgondolására, bűneink őszinte megbánására és lelkünk valamint szellemünk minden olyan terhének letévesztésére, mely akadályozhat minket abban, hogy Krisztus törvénye szerint éljünk, hogy gondolataink és cselekedeteink ne csak megfogalmazói, de aktív cselekvői is lehessenek Isten akaratának.

Meg kell tanulnunk, az elfogadást, a lemondást, az alázatot, hogy majdan a Feltámadás fénye a mi arcunkat is beragyoghassa, tekinteteinkből és cselekedeteinkből a Megváltó Isten Szeretete áradjon mindazokra, akik segítséget szenvednek, akik talán nem is tudják érzékelni azokat a jeleket, melyeket földi útjukon Isten Szent Fián keresztül feléjük is folyamatosan küld.

Milyen nagy időnek is tűnik akár csak egy perc is, ha fájdalmak gyötörnek, ha elérhetetlennek találjuk az elvégzendő munka végét, s valójában milyen rövid ez a negyven nap Húsvét előtt, amikor lélekben készülünk fel a Megváltó Keresztáldozatára és Feltámadására. Emberei ésszel és értelemmel, igaz Istenhittel nélkül elképzelhetetlennek tűnik mindez a csoda, de ha sikerül lelkünket és testünket az Úr kezébe tennünk feltételek nélkül, akkor „Benne van a mi Üdvünk, életünk és Feltámadásunk.” (Introitus)

„Bízzál Istenben jót művelj,
Hazád ne hagyd el, szent e hely,
Megélsz te rajta földje bő,
Csak kérdd az Istent, üdvöd Ő.”

(Dávid király Zsoltár könyve)

KALMÁR ILDIKÓ

Sokat változott a világ

Beszélgetés falunk legidősebb lakójával

Herencsény legidősebb lakója Bartus Jánosné Oláh Ilona. Ilon néni – ahogyan mindenki hívja – 1910. augusztus 10-én született Herencsényben, a Tisztartó soron, a vegyes bolt melletti portán, egy fa alatt. Idős kora ellenére örömmel vállalta a beszélgetést, szívesen mesélt ifjúkorának világról, és mondta el véleményét a máról.

– Ilon néni, mi a különbség az akkori és a mai világ között?

– Minden.

– Hogyan éltek abban az időben?

– Mi szegényesen éltünk. Édesanyám korán meghalt, tizenkét éves koromban, édesapám pedig egyedül nevelt engem egy lány és egy fiútestvéremmel együtt. Fiatal korában eltört a bokája, nem volt orvos, aki meggyógyítsa, így tíz centiméterrel rövidebb lett az egyik lába. Édesapám cselédként dolgozott, abból volt pár forintunk. Én főztem neki ebédet. A gazda minden nap megnézte, mit viszek édesapámnak ebédre, és mindig megdicsért, hogy milyen ügyes vagyok, mennyi mindent tudok már főzni.

Mikor felnöttem, egy özvegyemberhez mentem feleségül, akinek már volt két gyermeke, és nekünk még hat közös gyermekünk született. Tizenhat évvel volt nálam idősebb a férjem, százhárom évesen halt meg, és én élete végéig magáztam őt. Egy kis szobában és egy kis konyhában éltünk így tízen. Gyermekemet már kiskoruktól magammal vittem a határba. Nekünk csak három kilás földünk volt (ez mintegy másfél hold). Míg én kapáltam, ők egy esernyő alatt dunnikába aludtak. Magunk készített vászonruhákba jártunk. Fehérneműt nem ismertünk. Télen-nyáron cipő nélkül mentünk mindenhol.

– Hogyan fértek el ilyen sokan egy kis szobában?

– Kettesével aludtunk az ágyakon.

Nyoszolyák voltak. Ezekbe volt deszka, szalma, szalmaterítő, párna és dunna. Nem volt rajtuk huzat, ezért minden nyáron ki kellett üríteni egy vashordóba a tollat, mert így tudtuk csak kimosni. Aztán visszatöltöttük. Az angint patakon mostuk, a vászonruháinkat előtte lúgoztuk és a tiszta vízben kiöblítettük.

– Abban az időben volt lehetőség iskolába járni?

– Igen. Iskolába hat osztályt jártam, mert annyi volt a kötelező. Nagyon jó tanuló voltam. Az iskolában a jó tanulóknak a tanár ceruzát adott, a rossz tanulókat viszont vesszővel elverte. Nekem nagyon szép hangom volt, és mondták, hogy menjek el a templomba énekelni, de nem volt szép ruhám, így nem tudtam elmenni. Nagyon szerettem és szeretek is olvasni. Régen minden nap elolvastam a Szabad Szó című napilapot. Évek óta pedig a Nógrád Hírlapot olvasom minden nap. Mindig nézem a híradót, és nagyon szeretem a politikát.

– Mit csinált kisgyermeként?

– Fiatal koromban libapásztor voltam. Mikor rámentek a libák más földjére, a csősz behajtotta őket a bíró udvarába. Mi meg otthon kikaptunk. De ha minden jó volt, akkor kaptunk egy nyúlcombót a munkánkért. Egy évben egy öltözet ruha volt a fizetség a libapásztorkodásért.

– Mit ettek akkoriban?

– Jellegzetes étel a kukoricagörhe és a krumplibukta volt. Húst csak télen, disznóvágáskor és ünnepnapokon et-

Ilon néni ma is derűsen szemléli a világot

tünk. Saját kézzel sütöttük a kenyeret. Élelmiszer csak cserekereskedelem útján volt. Egyszer mikor babot főztem, nem volt ecet otthon. Figyeltem mikor a tyúk kitojta a tojást, átvittem a szomszédba és elcseréltem egy kis ecetért.

– Hogyan utaztak?

– Magyarnádorba volt a legközelebbi vasútállomás. Busz nem volt. Gyalog mentünk mindenhol. Hátamra vettem a hízólibát és elvittem Balassagyarmatra, a piacra. Eladtam, hogy tudjak venni a lányaimnak ruhát, kendőt, stafírungot.

– Mi volt az ünnepi étel?

– Húsvétkor rétes, sonka, kolbász, csirke, liba vagy nyúl. Karácsonykor nem adtunk ajándékot egymásnak, mert nagyon szegények voltunk. Magunk készítettük a szaloncukrot. Karamellt vagy diót fényes papírba csomagoltunk, és ez volt a szaloncukrunk. Lekváros kalácsot és egy teknő lepényt sütöttünk. De karácsonyeste csináltunk még mákos gubát, túrós, mákos, lekváros csíkot. Ki, hogy szerette.

– Hol volt a legközelebbi orvos?

– Mohorán volt a legközelebbi, Dóczy orvos. El kellett érte menni gyalog, ha valakinek szüksége volt rá. De ritkán fordultunk hozzá, mert próbáltuk meggyógyítani magunkat. Megfázáskor meleg sőt tettünk a nyakunkra, de ha elvág-tuk valaminket, lósósokát kötöttünk rá.

– Hogyan szórakoztak annak idején?

– Minden vasárnap cigányzenére táncoltunk szabad téren a Schwarz-árokban, pontosabban a végén lévő szép füves réten. Télen kendert fontunk, tollat fosztottunk az utcasor asszonyaival. Közben meséltünk és együtt énekelünk, a gyerekeink addig kukorica tusából várat építettek. De a szomszédokkal minden vasárnap összejöttünk és beszélgettünk.

Ilon néni a mai napig nem szed gyó-gy-szert, és évek óta nem látta orvos. Nagyon jó egészséggel örvend. Kívánunk neki sok boldog, egészséges évet!

A közösen végzett munka kedves hangulatát a hagyományörzők is szívesen felidézik

Környezetvédelem a lakásban A takarítás

A háziasszonyoknak otthonaikban nemcsak a mosószer, hanem a tisztító- és fertőtlenítőszeres helyes használatára is ügyelni kell. Az ablakok, szőnyegek tisztítása, bútoraink ápolása éppúgy fontos, mint ruháink védelme. A boltok polcain ugyanis rengeteg fajta tisztítószeret találunk, melyek klórozott hatóanyagokat, foszfátot, erős savakat, lúgokat tartalmaznak. Ezek a szerek közös jellemzője, hogy irritálják a bőrt, a szemet, és veszélyesek az egészségre.

Nagyon fontos, hogy a poros ablakokat előbb tiszta ruhával portalanítsuk. A nagyon piszkos ablakokat ecettel dörzsöljük be, és öblítővizébe tegyünk egy evőkanál gyógyszertárakban kapható háztartási alkoholt, így sokáig tükörfényes lesz az ablak. Ezután ronggyal vagy újságpapírral töröljük szárazra. A lakkozott fa ablakkeretre rakódott légy piszkot legkönnyebben hideg teába vagy lefőlőzött tej és hideg víz egyenlő arányú keverékébe mártott ruhával moshatjuk le.

Penészes bútorainkat szintén alkoholba mártott ronggyal töröljük át. A régi nemes fából készült bútorok tisztítására és fényesítésére tejjel nedvesített vászondarab alkalmas. Egyszerű bútorfényezőt készíthetünk 1 rész citromfű olaj és 3 rész olíva olaj vagy méhviasz keverékéből, ami kellemes illatot áraszt.

Tölgy és mahagóni bútorok ápolására jól bevált módszer, ha langyos sörrel töröljük le. A régi kopott konyhabútorainkat szebbé, és tisztábbá tehetjük, ha lemossuk szappanos, mosósódás oldattal, majd tiszta vízzel leöblítjük, és szárazra töröljük. Ha szőnyegeinket akarjuk szebbé varázsolni, elég csak konyhasóval átkéfélni és visszanyeri eredeti színét. Piszkos szőnyeg tisztítására kitűnően megfelel a növényi alapú, biológiailag könnyen lebomló sampon. Ha vörösbőr ömlött a szőnyegre, spricceljük le többször szódavízzel, szórjuk be sóval, és itassuk fel nedvszívó ronggyal. Rágógumi esetében dörzsöljük folyamatosan jégkockával, amíg leszedhető nem lesz.

A fertőtlenítő szerek alkalmazására a reklámokkal ellentétben csak ritkán van szükség, kerüljük gyakori és rendszeres használatukat! Ne feledjük, a forró víz szinte minden kórokozót elpusztít! A konyhasó és ecet keveréke is nagyon jól tisztít és fertőtleníti.

LUKÁCS RITA

Állatorvosi tanácsok

A járványos fertőző betegségek alakulása szempontjából mindenképpen aggodalomra ad okot meggyénkben a vaddisznóban kimutatható sertéspestis. A betegség miatt a meggyét „fertőzött területté” nyilvánították, és közhírré tett korlátozókat vezettek be.

Legfőbb feladatunk a házisertés-állományok védelme. Mindent meg kell tenni a vaddisznókkal történő közvetett vagy közvetlen érintkezés kizárására. Érvényes ez a reneszánszát élő mangalicatartásra is. Szabadon, legelőn tartásuk kerülendő. A vadászzattal, vaddal foglalkozók fokozott óvatosságot tanúsítsanak a vaddisznók kilövése, esetleges etetése során. A szükséges fertőtlenítést végezzék el, ruházatukat cseréljék le, hogy a házi sertéseket, azok takarmányát még véletlenül se fertőzzék meg. Ismételten felhívom a figyelmet, hogy az élelmiszer hulladékot, moslékot nem szabad a sertésekkel feleltetni.

Nagyon fontos a betegség gyors felismerése. Ennek érdekében a sertéstartók sertésük megbetegedését (étvágytalanság, bágyadság, lázas hőemelkedés) minél előbb jelentse az állatorvosnak. Ugyancsak fontos a hirtelen elhullott sertések jelentése.

Továbbra is érvényes a házi vágások bejelentése és vizsgálati anyag vétele. A házi vágás során az állatok kábítását el kell végezni elektromos kábítással vagy kábítópisztollyal.

A költöző madarak megjelenésével fokozott figyelmet kell szentelnünk a baromfi állományra is. Hazánkban jelenleg nincs madárinfluenza, ha ezt a helyzetet meg akarjuk őrizni, be kell tartanunk néhány védőintézkedést. A baromfiállomány takarmányát, etetőjét, itatóját lehetőség szerint fedett térben kell elhelyezni, és megakadályozni, hogy vadmadarakkal érintkezzen, azok beszennyezzék. A baromfi zártan tartásának lehetősége faluhelyen általában minden udvarban megoldott, esetleges zárlati intézkedések esetén ez biztosított. Kerülni kell a libák, kacsák szabadon, a baromfiudvaron kívüli „legelőn” tartását.

Tavaszi időszakban hajtják végre az ebek veszettség elleni védőoltását és kötelező féregtelenítését. Az időpontot a megyei főhatóságunk határozza meg. Húsvét után erre mindenképp sor kerül. A védőoltást minden 3 hónapot betöltött kutyának kötelező megkapnia. Az oltás díját szokásos módon az időpont kihirdetésekor tesszük közzé. A be nem oltott ebeket ki fogjuk irtani, és a körjegyzőség a tulajdonosokat pénzbüntetéssel sújtja.

DR. HEGEDŰS SZILÁRD

Erdőjáró

A március az erdőgazda életében a telepítések kivitelezésének szempontjából rendkívül fontos. A telepítési tervek engedélyezése és a talaj-előkészítések elvégzése után a konkrét telepítés következhet. Csemetét csak származási bizonyítványt kiállítani tud csemetetermelőtől vásároljunk, mivel ez a támogatások egyik alapfeltétele.

Csemetevásárlásnál oda kell figyelni a csemete méretére és minőségére is. A csemete szállítását, vermesítését is megkülönböztetett figyelemmel kell kísérni, mivel a gyökerek minimális száradása is beláthatatlan következményeket okozhat. Szükség esetén a csemete gyökere is kurtítható a szükséges mértékig. Az ültetésnél biztosítani

kell a csemete szakszerű talajba kerülését, hiszen ez a záloga a sikeres telepítésnek (iszapolás, tömörítés, megfelelő mélységű ültetés stb.). Szükség esetén visszavágást is eszközölni kell. Az elmaradt ápolásokra még március sok lehetőséget kínál.

Fakitermeléseknél célszerű már csak a nevelővágásokat elvégezni (tisztítás, gyérítés...), megfelelő időjárás estén szor-

galmazni kell a felkészített faanyagok elszállítását.

E hónap kifejezetten veszélyes az erdő életében, mivel sok gondatlan és felelőtlen ember veszélyezteteti megfontolatlan tűzgyújtással a fáradságosan és költségesen létrehozott, fenntartott erdei életközösségeket. Tűzet rakni csak a kijelölt tűzrakó helyeken és az erdőterület határától legalább 300 méterre szabad addig, míg erről másfajta rendelkezés nem lép életbe.

Fokozott figyelmet kell fordítani a környékünkön helyenként nagy számban előforduló kora tavaszi védett növényekre (hóvirág, tavaszi hérics stb.). Megóvásuk fontos feladat, melynek eredményeként üde színfoltot láthatunk a télutó szürkés árnyalatai után.

Mindenkinek eredményes erdőgazdálkodást kíván:

CSIZEK RÓBERT

GAZDASÁGI TÁRSASÁGAINK A Cserhátszolg Kft.

Falunk lakói ősidők óta a mezőgazdaságból éltek, sokan a mai napig gazdálkodnak. A nagyszüleiktől tanultak szerint művelik kertjüket, gondozzák állataikat, többen a család ellátásán túl a jövedelmüket is ki tudják egészíteni, és vannak néhányan, akik ma is a földből élnek. A községünk határának legjobb szántóföldjein az egykori téesz megszűnése után együtt maradt maroknyi csapat dolgozik. **Borkó Istvánt, a Cserhátszolg Kft. vezetőjét** kértem, hogy mutassa be a gazdaságot, meséljen a növénytermesztés mai helyzetéről.

A rendszerváltás után a termelő-szövetkezetek megszűnésével alakultak ki a mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó gazdasági társaságok. A Cserhátszolg Kft. 1995. július 20-án alakult. A herencsényi, cserhátsurányi és cserháthalápi határban mintegy 1100 hektáron gazdálkodnak, de a terület évről-évre változik. A társaság 18 embert foglalkoztat aktív állományban, akiknek munkát, megélhetést biztosít. Tevékenységi köre a növény- és gyümölcstermesztés, valamint az erdőművelés.

Az agrártermelés gazdaságosságát igen sok tényező befolyásolja. Herencsény határa a gazdálkodás szempont-

jából nem igazán kedvező, gyenge, humuszban szegény talajok, a hűvös éghajlat, a száraz időjárás bizony megnehezíti a gazdálkodó dolgát. A társaság használatában lévő földek zöme a község lakóinak tulajdonába van, nekik a Cserhátszolg haszonbérleti díjat fizet.

A hasznosított területből 150 hektár az erdő, 50 hektár a gyümölcsös, 50 hektár a legelő és 900 hektár a szántó. A szántóterületeken nagyobb részben búza-, árpa-, repce-, valamint napraforgó-termesztés folyik. A kukorica-termesztés nem meghatározó, csak háztáji igények kielégítésére termesztik. A gyümölcstermesztés – Herencsényben a málnatelepítés említhető – fejlesztése

Borkó István

során a helyi lakosság bekapcsolására törekedtek, ezzel szeretnék a szorgalmas családok boldogulását segíteni. A részes művelés révén az érdeklődők, jövedelem-kiegészítéshez juthatnak.

2003-tól a fejlesztés folyamatos, több mint 200 millió forintot fordítottak beruházásra. További terveik szerint műhelyet, irodát, magtárat szeretnének korszerűsíteni, építeni, és fontosnak tartják a gyümölcsfeldolgozás körülményeinek megteremtését is a piacra jutás segítése érdekében.

A társaság vezetője hasznosnak tartja az Európai Unióhoz való csatlakozást. Egyrészt jelentősen megnőtt a mezőgazdaság támogatottsága, másrészt szigorú előírásaival a termelőüzemeket arra a törekvésre kényszeríti, hogy minél jobb és korszerűbb technológiát vezessenek be, és piacképesebb terméket állítsanak elő.

Ahhoz, hogy ezt valamilyen szinten meg tudják valósítani, korszerű mezőgazdasági gépekre van szükség. A meglévő gépek korszerűek, de ezeket is folyamatosan bővíteni, újítani kell.

Köszönöm az információt, kívánom Borkó Istvánnak, hogy sikerüljön hatékonyan hasznosítani tudását és elképzeléseit az elkövetkezendő időben.

VARGA JUDIT

A társaság sokat költött korszerű gépekre

Az agrárkörnyezet-gazdálkodás

Manapság egyre többet hallani az agrárkörnyezet gazdálkodásáról. Ez egy gondosan megtervezett művelési rendszer, amelyben a szintetikusan előállított vegyszerek és műtrágyák használata ellenőrzött, rendkívül korlátozott és szabályozott. A gazdálkodási módszer alapelve, hogy úgy állít elő gazdasági növényeket, hogy eközben a lehető legjobban kihasználja a termelőhely ökológiai adottságait. A területen élő állatok sokat segíthetnek a növényvédelemben és a talajerő fenntartásában.

Fontos szerepe lesz a biomasszának, ami biológiai eredetű szerves anyag. A biomassza elsődleges forrása a növények asszimilációs tevékenysége. A termelési-felhasználási láncban elfoglalt helyük alapján a biomassza lehet elsődleges, másodlagos és harmadlagos, valamint a szántó területek hasznosítási célja is.

- az elsődleges biomassza: a természetes vegetáció, szántóföldi növények, erdő, rét, legelő, vízben élő növények.

- a másodlagos biomassza: az állatvilág, az állattenyésztés fő termékei, melléktermékei, hulladéakai.

- a harmadlagos biomassza: a biológiai eredetű anyagokat felhasználó iparok termékei, melléktermékei, hulladéakai.

A biomassza hasznosításának fő iránya az energetikai hasznosítás, és az agráripari termékek alapanyag gyártása. Az energetikai hasznosítás közül jelentős hasznosítási mód a közvetlen égetés → áram, brikettálás, pirolizálás, gázosítás és biogáz előállítás, égetés, áramtermelés. A termelés során törekedni kell az energiafelhasználás csökkentésére, a szerves hulladékok és a megújuló, helyben elérhető források felhasználására. A termesztett növényeket a terület adottságát figyelembe véve kell kiválasztani.

V. J.

Baráth-kerti tervek

A képviselőtestület a falubejárás során áttekintette az önkormányzat épületeinek és közterületeinek állapotát, megalapozva ezzel a szükséges állagmegóvási, karbantartási, felújítási feladatok tervezését és időbeni ütemezését. Természetesen a fejlesztési elképzelések is látószögbe kerültek, ezek egyik része a Baráth-kert állapotának felmérése után egy lehetséges tájképi-turisztikai fejlesztési koncepció kidolgozása.

Tudvalévő, hogy ez a több mint 4 hektáros terület az önkormányzat utolsó jelentősebb földingatlana, amelynek a jövőbeni funkciója jelenleg még nincs meghatározva. Fekvése, különleges tájképi környezete, vízrajzi viszonyai és sokszínű élővilága erősíti azt az elképzelést, hogy hosszú távon a turizmus szolgálatába állítása jelenti a kézenfekvő hasznosítási irányt.

A térség 1999-ben megalkotott agárstruktúra-átalakítási és vidékfejlesztési tervében turisztikai vonzerőt jelentő hobbi-tavat és jóléti szabadidőparkot magában foglaló közös-

ségi helyszínként jelöltük ki ezt a területet. Mai fejjel gondolkodva is úgy tűnik, hogy a faluközösség szempontjából hosszabb távon gondolkodva is ez a jó fejlesztési irány.

Egyéb szempontok is indokolják, hogy foglalkozzunk a kérdéssel. Megnyugtató megoldást kell találnunk azokra az esetekre, amikor csapadékosabb években a Jókai utca néhány házában felszivárog a talajvíz a pincékbe, az ottani kertek művelése lehetlenné válik a belvíz miatt, esetleg egy nyári felhőszakadás-szerű esőzés a falu közepét is veszélyezteti. Egy záportározó és jóléti hobbi-tó segítségével, csökkentett talajvízszint mellett szabályozott vízrajzi viszonyokat lehetne teremteni a területen, ráadásul a jóléti és turisztikai hasznosítás is jól illeszkedne a hosszú távú fejlesztési elképzelésekhez.

A tervezés és a kivitelezés több tíz millió forintos nagyságrendű beruházást jelent, amelyet Herencsény önerőből nem tud megvalósítani. Nem lehet jó megoldás a terület ér-

tékesítése olyan tőkeerős vállalkozásnak, amely a fejlesztéseket finanszírozni tudná, hiszen ezzel a faluközösség saját magát zárna el a lehetséges közösségi használattól. (Magántőke bevonásával történő hasznosítás csak úgy szolgálhatja a település érdekeit, ha az önkormányzat „birtokon belül marad”, vagyis megőrzi beleszólási lehetőségét a hasznosítás irányába és módjaiba.)

Jelenleg egy megoldás tűnik elérhetőnek: a szükséges hatósági engedélyek beszerzésével és a tervezés elindításával felkészülni olyan EU-s pályázati lehetőségre, amellyel a közösségi álmok megvalósíthatók.

Feladataink persze addig is vannak. Már most tekintsünk úgy a Baráth-kertre, mint egy lehetséges turisztikai helyszínre, amely gyermekeinknek, unokáinknak pihenési, esetleg vendéglátási-turisztikai vállalkozási lehetőségeket jelent! Óvjuk környezetét, sokszínű növényvilágát, csodálatos fél évszázados fűzfáit, mert ezek keregethetik majd azt a hangulatos horgász helyet és hobbi-tavat, amelyben a falu lakosságának sok öröme telhet még!

SZANDAI JÓZSEF

Kellemes Húsvéti Ünnepeket kívánunk minden kedves olvasónknak!

Jeles napok márciusban

A régi kalendáriumokban a tavasz első hava néven szerepel. A pásztorkutyahizláló márciusnak emlegetik. Egyébként március a tavaszi ünnepkör első hónapja.

A böjti szelek haszonnal is meg kárral is járnak. Szárítják a nedves, sáros földet, de megbontják a háztetőket. Egyes népek szerint, ha valamelyik napon köd száll a tájra, a rákövetkező századik napon jég veri el a határt. Mindenütt azt tartják, ha dörög és nagy vihar kerekedik, sok vihar lesz egész esztendőben. Szlavóniában a hínárt vizsgálják a víz tetején, mert ha a hínár ellepi a vizet márciusban, akkor az év esős lesz.

A földművesek számára a március

valóban már a tavaszi munka kezdete. Megkezdődik a dologidő a szántóföldön, a gyümölcsösben, a szőlősben. Az aszszonyok is vetik a borsót, a répát, a zöldséget, a palántáknak való magot, dugdossák a hagymát.

Március visszamatat Mátyásra. A néphiedelem szerint ugyanis Gergely elrontja azt, amit Mátyás felépített. Ekkor kell elrendeznünk a karalábé és a karfiol ültetéséhez a megfelelő magágyat.

Március 12-én Gergely napján történik a diákok országosan ismert, színjátékszerű szokása, az úgynevezett Gergely-járás. A nap ünneplését IV. Gergely pápa rendelte el 830-ban. Elsősorban köszöntő, adománygyűjtő célja volt. A diákok ezek-

ből az adományokból teremtették meg a tanulásukhoz szükséges anyagi feltételeket. Ezen a napon diákpüspök-választást és vetélkedőket is rendeztek. Gergely napjához időjós-lás- és termésjós-lás is kapcsolódott. Ismert mondás, miszerint ha ezen a napon esik a hó:

„Megrázza még szakállát Gergely.”

Március 18-a Sándor napja. A néphit szerint az első megleghozó nap. E naphoz kapcsolódó mondás: Sándor, József, Benedek, zsákban hozzák a meleget. Bizonyos vidékeken a zab és árpa vetésére legalkalmasabb napnak tartották. Március 19-e József ünnepelheti neve napját, József, a názáreti ács, Jézus gondviselője. Az első meleg tavaszi napnak tartják falun. Erre a napra várják vissza a gólyákat, a fecskéket, és a méheket is ekkor eresztik ki. A Mura vidékén a marhákat is kihajtják a legelőre. Számos időjárás- és természetjós-lás, sőt

Az édesanya

Az élet olyan kihívásokkal áll újból, és újból elő, mely mélységesen elgondolkodtat. A tegnapelőtt jött egy 21 éves lány, hét hónapos terhes, és egyetlen napot még nem járt iskolába. A kis falujában édesapja pásztor volt, és ő a tanyáról még a falujába is nagyon ritkán jutott el, de a lakóhelyétől 15 kilométerre lévő mezővárosocskában még soha nem járt. Sokat beszélgettem vele, nagyon kedves, közlékeny lélek, de a világról kb. annyit tud, mint egy 3 éves gyerek.

Hamarosan édesanya lesz. Hogy fog mesét mondani a gyermekének ő, aki soha nem hallott mesét? Hogy fogja a gyermeket iskolába küldeni, megtanítani viselkedni, mikor ő ott kint a mezőn nőtt fel?

Meg aztán, hogy van az, hogy ilyesmi egyáltalán meg tud történni a XXI században? Hol vannak annak a helységnek az előjárói: a polgármester, az iskolaigazgató, a plébános? Szabadság van, mindenki a maga életét éli – mondhatjuk!

Egy falu kihasználta ezt a gyermeket, s mint pásztorhoz nap mint nap kihajtották a csordát, hogy őrizze az állatokat, elzülött apjával. Most ott áll méhében egy magzattal, huszonévesen, rácsodálkozik a vilanyáramra, az angol WC-re, a kivilágított karácsonyfára – és nem tudja leírni a nevét.

Ott állt előttem a maga sajátosan tiszta, ártatlan naivságában ez az édesanya. Nagy hassal, gyerekekkel nem kell senkinek.

Befogad az atya? – kérdezte. Befogadtam, és elvittem tegnap Árkosra, az ottani lány-anya otthonunkba, a kedves nővérekhez, hogy osszák meg életüket ezzel a nővel, ki a méhében hordozza a holnapot, talán pont azt a gyermeket, ki nagyra nőve, életünk kérdéseire a választ hozza az Istentől.

haláljölés is kötődik a naphoz. Azt tartják, amilyen napok lesznek Józsefkor, olyan lesz az időjárás Péter-Pálkor, illetve szénahordáskor. Ide kapcsolódik ez a kedves mondás:

„Fecskét látok, szeplőt hánynak.”

Benedek napja (március 21.) a csillagászati tavasz kezdete. A bencés rendet alapító Szent Benedek ünnepe. Egyes vidékeken fokhagymát szenteltek ezen a napon, amelynek aztán csodatévő, betegséggűző erőt tulajdonítottak. Gyümölcsoltó Boldogasszony (március 25.) Jézus a Szentlélektől való fogantatásának a napja. Az évszázados megfigyelésekre alapuló népi bölcsesség szerint ezen a napon indul meg igazán a mezők növényeinek növekedése, a faoltások, a rózsák metszésének kezdete.

Őszinte tisztelettel, hálával vagyok a nővérek iránt is, kik szó nélkül megosztják imádkozó, engesztelő életüket ezzel a még ki sem nyílt életben nyiladozó étellel, a maguk dolgos mindennapjukat.

Ennek a lány-anyának megoldódott a sorsa. De még hány ilyen magányos, senkinek nem kellő anya van. Ezek a senkinek nem kellő emberek köztünk élnek. Ezek a bűnök a mi tudtunkkal történnék meg, ezek a mi bűneink! Tudatosan nem írtam nevet, fölösleges lenne egyetlen falut is megbélyegezni, mert sajnos mindenfelé élnek, növekednek ilyen és hasonló sorsú gyermekek, akikből lesznek a holnap édesanyái, édesapái.

Görcsös, kínlórással keresi a világ a boldogságot, egyesek kimondhatatlan vagyontokat halmoznak fel, és társta-

lan, magányos kudarcba fullad az életük, pedig itt van ezekben a páriáként közöttünk élő gyermekekben, emberekben a testvér, a társ, kihez ha lehajolnánk és megszelídítenénk, nem kellene lakatlan szigetekre elmennünk.

Uram adj nyitott szemet, hogy meglásuk egymásban, akár a rongyokban is, az elesettségben is a társat, a tőled jött áldást, a holnap édesapáit, édesanyáit, az élet hordozóit. Adj erőt lehajolni hozzájuk, segíteni, hogy megtisztuljanak, szépek, boldogak legyenek! Segíts Uram, hogy a bajban lévő emberek szívében áldozatos munkánk nyomán felfakadjon az öröm, a hála, a tiszta holnapot hozó életerő, hogy így, Téged dicsőítve, testvéri közösségben, otthonunkká tegyük a földet!

Kisebbségi szeretettel hirdetem, hogy a jóságos szeretetből újjászülethet a világunk.

BÖJTE CSABA TESTVÉR

HERENCSENY REJTETT KINCSEI

A dobrai kőbalta

Fotó: Pekár István

Majd harminc éve örööm a képen látható csiszolt kőbaltát, amely akkor jutott hozzám, amikor agronómusként a cserhátsurányi Szabadság Termelőszövetkezetben dolgoztam. 1979 őszén a búzavetés előtt a tévesz gyalogmunkásai kimentek a dobrai határba, hogy a szántással a felszínre került köveket összeszedjék. Erre azért fordítottak figyelmet, hogy a jövő nyári aratáskor a kombájn vágóasztalában ne tegyenek kárt a kisebb-nagyobb kődarabok. Akkor még ilyesmire is volt munkaerő. Az asszonyok csatárláncba álltak, és a köveket Bednár Pityu lo-

vas kocsijára dobálták. A fogatos fedezte fel a lyukas követ. Felismerte a kőbaltát, félretette, majd nekem adta. Értesítettem a múzeumot, de ott azt mondták, hogy ilyen őskori szerszámokból nagy gyűjteményük van, megőrizhetem. Akkoriban több idős ember látta a leletet, és volt, aki megjegyezte, hogy már a háború előtt is találtak hasonlót.

Ezek a csiszolt kőszerszámok mintegy 3000-5000 évesek lehetnek, ami azt bizonyítja, hogy a piramis építések idején Herencsény határában már emberek éltek. A szépen megmunkált, 18 centiméteres kőbalta azt mutatja, hogy az itt élők már hatékony eszközökkel rendelkeztek, és kellően leleményesek voltak ahhoz, hogy a kemény kovátfűrészt. A nyél helyét egy nádszállal fűrták át, a kő saját pora volt az, ami a lyukat egyre mélyítette.

A környéken egyébként minden faluban találtak hasonló leleteket. Borovszky Samu vármegyei monográfiájában feltűnteti, hogy a szécsényi múzeumnak nevet adó Kubinyi Ferenc Herencsényben díszes bronzkardot talált, amelyet a Nemzeti Múzeumban őriznek. A kőkor utolsó időszakában és a bronzkor egyébként átfedi egymást, tehát lehetséges, hogy a kőbalta és a bronzkard tulajdonosa ismerte egymást.

A kőbalta megtalálásának pontos helyszíne, a dobrai táblának a Feketevíz felé lejtő oldala. Itt a víz eróziója egyre vékonyítja a termőföldet és földben lévő kövekkel ezek is a felszínre kerülnek.

PEKÁR

Boldog születésnapot!

Ne feledkezzünk meg soha szeretteink születésnapjáról, ahogyan sajátunkról sem. A köszöntés tisztelet és figyelmesség mások iránt, és számvetés lehetősége saját magunkkal szemben. Tegyük fel magunknak a kérdést: Hasznosan töltöttem az elmúlt évet? Megtettem-e azt, amit megtehettem?

Soha nem késő, hogy jobba váljunk!

85 éves	MÁRCIUS 6. Bartus Jánosné Csizmadia Ilona (Kossuth u. 116.)
70 éves	MÁRCIUS 1. Szandai Istvánné (Kossuth u. 164.) MÁRCIUS 18. Szabó Józsefné (Dobó K. u. 11.) MÁRCIUS 19. Horák József (Petőfi u. 27.)
50 éves	MÁRCIUS 26. Barát Eszter (Béke u. 13.)
45 éves	MÁRCIUS 26. Szabó Mihályné Majdán Éva (Kossuth u. 1/D.)
40 éves	MÁRCIUS 20. Szabados János (Bajcsy u. 1.) MÁRCIUS 31. Rác Kőkény Pál (Petőfi u. 3.)
35 éves	MÁRCIUS 4. Rác Kőkény Pálné Lakatos E. (Petőfi u. 3.) MÁRCIUS 6. Balázs László (Dózsa u. 7.)
30 éves	MÁRCIUS 8. Babcsán Zoltán (Petőfi u. 22.) MÁRCIUS 30. Dropka Péter (Bercsényi u. 5.)
25 éves	MÁRCIUS 7. Bagyal Adrienn (Béke u. 13.) MÁRCIUS 16. Szandai Márton (Lisznyai u. 15.)
20 éves	MÁRCIUS 13. Hering Dávid (Kossuth u. 182.)
15 éves	MÁRCIUS 11. Koplányi Klaudia (Dózsa u. 13.) MÁRCIUS 17. Hévér Erik (Rákóczi u. 7.) MÁRCIUS 18. Kulik Balázs (Jókai u. 6.)
5 éves	MÁRCIUS 17. Csonka Nikolett (Szabadság u. 17.)

Anyakönyvi hírek

MEGSZÜLETETT:

2007. március 23-án 10 óra 20 perckor **Balogh Balázs**. (52 cm, 3,8 kg) Édesanyja: **Szabó Éva**, édesapja: **Balogh Zsolt**.

MEGHALT:

2007. március 19-én **Szilfai István** (1926. február 14.). Élt 81 évet.

Közérdekű tájékoztató

Herencsény község Polgármesteri Hivatalának ügyfélfogadási rendje:

HÉTFŐ: 8.00 - 10.00 Szandai István falugazdász, 13.30 - 16.00 Fábán Jánosné

KEDD: 8.00 - 10.30 Fábán Jánosné

SZERDA: ---

CSÜTÖRTÖK: 8.00 - 12.00 Fazekas János, 13.30 - 15.30 Füleki János

PÉNTEK: ---

Jusztin Józsefné? Szepes Péter?

Egészségügyi körkép

Új fogalmak: vizitdíj, kórházi napi-díj vagy „ágydíj”, dobozdíj. Lassan megismerjük ezeket a szavakat, barátkozunk velük. Kénytelenek vagyunk, hiszen ránk, betegekre nézve kötelező érvényűek: nekünk kell kifizetni mindet. Óvatosan próbálkozunk, érdeklődünk. Kinek, hol, mennyit kell fizetni? Naponta hányszor? Az egészségügyi tárca rohamléptekben bevezetett intézkedéseiből kiragadva a bennünket érintőket, megpróbáltunk néhány tájékoztató információt szerezni.

A balassagyarmati kórház ágyszáma - mint tudjuk - alaposan leépítették. Ennek következtében megszűntek az alábbi kórházi fekvő-osztályok: Urológia, Fül-Orr-Gége Osztály, Szemészet, Bőrgyógyászat, az Addiktológia aktív részlege. A járóbeteg-rendelések viszont megmaradtak, továbbra is ellátnak bennünket Balassagyarmaton, sőt a kisebb műtéteket is el tudják végezni az ambulanciákon. Csak a súlyosabb, komolyabb műtétekre kell elutaznunk más, nagyobb kórházba, például Salgótarjánba. A balassagyarmati kórházban jelenleg minden területen megvan a megfelelő szakorvos, senki sem marad ellátatlanul. A létszám-leépítés viszont az ápolói réteget érinteni fogja. Azt, hogy a vizitdíj bevezetése hatással lesz-e a betegek számának csökkenésére, még nem lehet kimutatni, bár erre a szakemberek szerint is számítani lehet. (Magyarul: nem azért lesz kevesebb a beteg, mert olyan egészségesek vagyunk, hanem mert nincs pénzünk „csip-csup” betegségeinkre.)

És most nézzük, hogyan működik a vizitdíj-rendszer a balassagyarmati kórház területén:

A főbejáraton belépve két vizitdíj-beszédő pénztárat is találunk. Miután beje-lentkeztünk a betegirányítónál, a megfelelő pénztárnál befizethetjük a díjat, de nem mindegy, hogy melyiket használjuk! Ezért szükséges elolvasni a kihelyezett tájékoztatókat.

Nem kell fizetni: 18 éves kor alatt sehol, senkinek. Mentessülnek bizonyos betegségekben szenvedők: így a cukorbeteg, egyes daganatos betegek, vese-dialízisben részesülők, a véralvadás rendszerének veleszületett betegségében szenvedők, egyes pszichológiai betegek. A mentesség viszont csak a felsorolt betegségekre érvényes.

300 Ft: a 18 év felettiek fizetik azokon a szakrendeléseken, ahová nem kell be-

utaló. Ahová kell beutaló és megírtatták azt, szintén 300 Ft. A kórházban fekvő betegek naponta szintén ennyit fizetnek a főpénztárban, mielőtt elhagyják a kórházat.

600 Ft: Beutaló nélkül is fogadhatnak, ha ezt az orvossal előre megbeszélik. Ekkor azonban 600 Ft a vizitdíj. Sürgős esetben vagy életveszély esetén nem kell fizetni.

1000 Ft: És mi van akkor, ha este leszünk rosszul vagy belázasodik a gyerek? Ügyeletes orvost hívunk. Nála már van egy hosszú lista, amiből megállapítható, hogy esetünk sürgősnek számít-e vagy sem. Ha sürgős, életmentő a beavatkozás, akkor nem kell fizetnünk. De ha nem minősül annak, 1000 forintunkba kerül.

Dobozdíj: azok fizetik, akik krónikus betegségük miatt rendszeresen drága gyógyszereket szednek. A gyógyszerért nem kell fizetniük, 300 forintos „dobozdíjat” viszont igen.

Nem kell beutaló: a Bőrgyógyászati, Nőgyógyászati, Urológiai, Szemészeti, Fül-Orr-Gége szakrendelésre, valamint a Pszichológiai és Addiktológiai rendelésre vagy sürgősség esetén.

„Az egészségügyi kormányzat reform intézkedései hosszú távon a minőség javítását célozzák meg” - mondják a kapkodva, rohamléptekben meghozott döntések kiötlői. Mi is érezzük ennek szükségességét. Mégis, elhiszi azt valaki, hogy a ránk ki-vetett újabb sarc „minőségi változást” tud hozni?

APRÓHIRDETÉSEK

SZEMÉTSZÁLLÍTÁS

Értesítjük a lakosságot, hogy a szemétszállítás rendje megváltozott. Február elejétől folyamatosan, minden hét csütörtökén elszállítják a szemetet.

ADÓTÁMOGATÁS

A Palócföld Hagyományörző és Vidékfejlesztési Közhazsnú Alapítvány kéri a falu adózó polgárait, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-áról az alapítvány javára rendelkezzenek. Az 1%-ból befolyó összeget a Herencsényi Palóc Búcsú megrendezésére fordítjuk. Adószámunk: 18641183-1-12.

RECEPTEK KIVÁLTÁSA

Minden héten lehetőség lesz a kedden felíratott gyógyszerek kihozatalára azok számára, akik ezt nem tudják megoldani. Kissné Buczászki Márti kéri, hogy aki erre igényt tart, vigye el a receptet és a pénzt a Polgármesteri Hivatal épületébe szerdán reggel 8-9-ig. További információt a helyszínen kapunk!